

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 4. An, & qualiter solvantur contractus solutione?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

interrogationem stipulantis, nullo actu extraneo interveniente. L. *continuus*. ff. de verborum oblig.

1055 Dividitur stipulatio in puram, conditionalem, & in diem; rursus in Aquilianam, Prætoriam, judicialem, cautionalem, & communem; Pura est, quæ nec fit sub conditione, nec in diem, sed absolute, ut si dicatur: *Promittis hoc? promitto*. Deinde *Conditionalis* est, quæ fit interveniente conditione: ut sic: *Spondeo mihi centum, si Christianus Turcam viderit?* altero respondente: *spondeo*; stipulatio *in diem* est, quando assignatur dies pro termino impletionis: ut si dicatur: *promittis mihi centum ad calendas Augusti?* *Promitto*: Prætoriam est, quæ solius Prætoris jurisdictioni relinquatur, proindeque à mero prætoris officio proficiscitur. *Judicialis* est, quæ propter iudicium interponitur, ut ratum fiat, *judicatum solvi*: & hæc non coram prætore, sed coram aliis iudicibus expeditionem consequitur. *Communis* sic dicitur, quia tam apud Prætores quam coram aliis iudicibus cognoscitur, & est, quæ fit *judicio sistendi causâ*. *Cautionalis* est, quæ de aquilia jam dictum est: instar actionis se habet, & ut fiat novatio, intercedit: ut stipulatio de legato, de tutela, & aliis. Et quidem omnis stipulatio naturâ suâ cautionalis est: generaliter enim fit, ut quis cautior, & securior reddatur. *Stipulator* est, qui per interrogationem promissorem obligat. *Commisssa* stipulatio dicitur, cum id, quod per eam promissum est, debetur, ff. de verb. obligat. his præmissis.

1056 Quæstio est 1. an *acceptilatio* habeat vim tollendi obligationem? 2. qualiter *acceptilatio* sit ineunda, ut pariat liberationem? 3. quæ obligationes extinguantur *acceptilatione vulgari*? 4. Quæ *acceptilatione Aquiliâ*? 5. Quomodo *acceptilatio* differat ab *apocha*? 6. quid in hoc possit Procurator, Tutor, Curator, & similes? 7. an *acceptilatio inutilis* habeat vim pacti utilis? Ad 1. R. affirmative, ex definitione *acceptilationis*; & colligitur ex §. 1. Instit. Quibus modis toll. obligat. ibi: *item per acceptilationem tollitur obligatio*. Ad 2. R. quod *purè*; quia diem, & conditionem respicit, uti, & solutio, ad cuius exemplum est inducta L. 4. & 5. ff. h. t. op^o enim est in ea verbis, quæ

Tom. III.

actus præsentis sunt significativa, & ab ipso facto, executione ve actus nomen sumunt, cui dies, & conditio repugnant; cum executioni impedimentum ponant: Alciat. 3. parerg. cap. 7. Ad 3. R. quod *sola, quæ verbis imita, ac contractæ sunt*, ex §. *item acceptilatio*; Instit. eod. Cum naturale sit, unumquodque eo genere dissolvi, quo colligatum, quomodo obligatio consensu, aut literis, aut re imitâ, per *acceptilationem* vulgariter non tollitur. Ad 4. R. Solas extingui obligationes, *quæ per novationem prius transferunt in obligationem verborum, seu stipulationem*.

Ad 5. R. inter *acceptilationem*, & *apocham* hoc interesse, quod *acceptilatione* omnimodo liberatio contingit, licet pecunia soluta non sit: *apocha* non aliâ, quàm si pecunia soluta sit. Ex quibus constat, latius patere *acceptilationem*, quàm *apocham*; Sic enim definitur L. 1. eod. tit. *Acceptilatio est liberatio per mutuam interrogationem, quæ utriusque contingit ab eodem nexu absolutio*. Ad 6. R. in hoc singulariter statutum esse, quod *non rectè acceptum, nomine alieno faciant, aut rogent, nisi præcedente novatione, quæ jus, aut obligatio in novantem transfundatur* L. 13. §. 10. ff. h. t. ibi: Tutor, Curator, furiosi, *ferre non potuit; nec procurator quidem potest facere acceptum*; sed hi omnes debent novare; *possunt enim & sic accepto facere; Ne his quidem accepto fieri potest, sed novatione factâ poterunt liberari per acceptilationem*. Ad 7. R. affirmative, quatenus vitium dat *materia*; ut, quia *acceptilatum*, quod debetur ex causa mutui: *inutiliter enim hoc*, ut ita dictum, *accepto fertur*: inde tamen oritur exceptio pacti de non petendo L. *si unus*. 27. §. *si acceptilatio*. ff. de pact. Hoc enim agitur dictâ *acceptilatione*, ut tollatur obligatio, nisi aliud actum: quod, si vitium in *forma* fuerit (ut si nutu facta fuerit) nihil operabitur; argum. L. 1. §. *si quis ita*. ff. de verb. oblig. facit enim defectus formæ rem neutiquam subesse.

§. 4.

An, & qualiter solvantur contractus solutione?

Inter modos solvendi, seu tollendi obligationem contractuum, primo loco

recensetur solutio. Nam solutione obligationem tolli extra dubium est; quæ largè accepta, quamlibet liberationem continet; strictè, est ejus, quod in obligationem deductum est. præstatio. L. solutio. ff. de præstat. quomodo hic sumitur; & constat ex Instit. tit. de solutionib. ibi: tollitur autem omnis obligatio solutione ejus, quod debetur; vel, si quis consentiente creditore aliud pro alio solverit. Nec interest, quis solvat, utrum is, qui debet, an alius pro eo. Liberatur enim & alio solvente, si ve sciente, si ve ignorante debitore, vel invito eo solutio fiat: Item, si reus solverit, etiam ii, qui pro Reo intervenerunt, liberantur. Idem ex contrario contingit, si fidejussor solverit: non enim ipse solus liberatur, sed etiam reus.

1059 In hac materia quæstio. 1. est, quid requiratur, ut solutio rectè fiat, & operetur effectum extinguendi debitum? R. quod fiat 1. ab eo, qui debet, & habet liberam rerum suarum administrationem; hinc à pupillo, furioso, à prodigo, non rectè fit; quòd his sensus defectus impedit licentiam administrandarum rerum suarum. L. quod si. 14. §. fin. ff. eodem. 2. quòd fiat ei, cui debetur, etiam si invito, ut notat Zoësius in l. 8. ff. tit. 34. de solutionib. & liberatione.

1060 Quæstio altera est, an obligatus in diem possit solutione, etiam prius factâ, debitum extinguere? seu, an solutio ante diem rectè fiat? negativam sequitur Cujacius l. 23. observ. c. 22. & quidam alii: affirmativam autem (quæ probabilior est, nisi dies specialiter adjectus sit in favorem Creditoris) Haunoldus tom. 3. tr. 8. n. 169. & communis. Nam ex L. Quod certa 70. ff. de V. O. habetur, quòd, certâ die dandum, statim dari potest. Deinde ex L. 38. §. 16. ff. eod. ibi: inter incertam, certamque diem discrimen esse ex eo quoque apparet, quòd in certam diem promissum, vel statim dari potest; totum enim medium tempus, ad solvendum, liberum promissori relinquitur. Tertio, ex L. 137. ff. eod. ibi: nam, & quod in diem debetur, ante solvi potest, licet peti non potest.

Cujus ulterior ratio est; quia dies communiter adjicitur in favorem debitoris, ex L. 41. §. 1. ff. de V. O. ibi: ex quo apparet dies adjectionem pro Reo esse,

non pro stipulatore: favori autem suo quilibet ritè renuntiat; sic Zoësius cit. in l. 8. C. tit. 34. q. 4. Dixi: nisi dies specialiter adjectus sit in favorem Creditoris; nam tunc ante diem, hoc invito, debitum non extinguitur ex cit. L. 41. Unde not. etsi verum sit juxta L. 39. ff. de solutionib. solutionem, & obligationem fieri debere tempore opportuno; tempus tamen non censeri importunum; quando Creditor est invitatus utrunque, puta, non rationabiliter; nec à loco fit argumentum ad tempus; locus enim, de quo, pro faciendâ solutione, conventum est, adjicitur in favorem Creditoris; tempus, in favorem debitoris. Ex eo autem, quòd Creditor, etiam recusatâ solutione ante diem, possit solutionem exigere die constituto, non sequitur; ergo non potest invito solvi ante diem, quia potest etiam exigere post diem constitutum, & tamen solutio fieri potest, die constituto.

Quæstio est 3. quibus personis fieri possit solutio cum effectu, ut censeatur Creditori facta? R. Solutionem rectè fieri Tutori, & Curatori, nisi administratio eis sit interdicta. L. 14. de solut. 2. Procuratori generali, ex L. 34. §. 3. ff. de solut. Speciali autem tantum id, de quo illi specialiter mandatum est; non autem, si præcise datus sit ad lites. L. 86. ff. eod. ibi: Hoc jure utimur, ut liti procuratori non rectè solvatur; nec Procuratori solum putatio, nisi pecunia venerit ad verum Creditorem, vel is ratum habeat. ex L. 34. §. 9. ff. eod. ibi: Si restituerit, debitores liberantur, & L. 12. ibi: Etsi non verè Procuratori solvam, ratum autem habeat Dominus, quòd solutum est, liberatio contingit. 4. Etiam Creditoris Creditori, quando res versa est in commodum primi Creditoris (sic enim ponit exceptionem soluti) arg. L. Debitorum 28. L. qui hominem. 34. §. Si prado ff. eod. L. qui operas ff. de except. dolimali. Aliud dicendum, si Creditori non fuerit utilis propter diem adjectum, & retentionem, compensationemve.

Idem dicitur L. 36. ff. de negot. gest. Si fuit eadem causa solvendi Creditori mei Creditoris; Si enim liber homo, bonâ fide mihi serviens, mutuum pecuniam sumpserit, eumque in rem verterit, negotiorum gestorum actio danda est: Quæ definit

definit competere, si creditori ejus soluta sit: Si autem non fuit causa, secus dicendum, nisi sit conversa in commodum primi; sed eo casu liberatio continget solum ope exceptionis, ut dixi n. preced.

1063 Quæstio est 4. Si debitor ex pluribus causis obligatus (debeat 100. ex empto, 100. ex mutuo, 100. ex legato &c.) solvat 100. cujus debiti liberationem operetur talis solutio? R. Id esse in arbitrio debitoris exprimere; si non expressit, fore in arbitrio Creditoris, cui debito potius acceptum ferat, sic tamen, *ut prius in usuris id quod solvitur, deinde in sortem accepto feratur.* L. 1. & 2. ff. h. t. In casu autem, quo neuter expressit, ea præfertur, ad quam de facto cogi potest; si ex pluribus cogi de facto possit, ea præfertur, quæ gravior est.

1064 Quæstio 5. est, an solutio partis rectè fiat, & liberet? R. quod regulariter non liberet Creditore invito, ex L. 9. C. h. t. L. Tutor. 41. ff. de usuris. L. qui pignori. 19. ff. de pignor. act. ubi non liberatur pignus, nisi debito toto soluto: Ratio est, quod habeat partialis solutio multa incommoda. L. 3. ff. fam. ercisc. Nec obstat *lex quidem* ff. de rebus credit. ubi admittit jurisconsultus, non posse ipso jure cogi Creditorem ad partis acceptationem; humanius tamen esse, Prætores partes suas interponere, ita exigentibus circumstantiis causæ, quod acceptilatio pro parte admittatur, nam in ea lege agitur de debito, quod partim liquidum, partim illiquidum erat.

1065 Præter hæc not. 1. *Solutioni* similem esse *oblationem* rei debitæ, quæ duplex est; nam alia est *verbalis*, quæ fit, quando debitor dicit, *se paratum ad solvendum, quod debet*; alia *realis*, quando debitor rem ipsam repræsentans paratus est illam de manu in manum tradere; illa, regulariter nullum effectum producit, ne quidem moram incursum auferens; Jafon in L. *Si ita quis* ff. de verb. oblig. n. 18. multò minus liberans à principali obligatione; & hoc in rebus mobilibus, est enim tantum nudum propositum, quod citra effectum est.

1066 Not. 2. quòd *oblatio realis* possit esse, aut *nuda*, aut *conjuncta cum rei obsignatione, vel depositione*, quando debitum est e-

Tom. III.

jus generis, ut facco concludi possit; *oblatio realis nuda* plures habet effectus, si fiat opportuno tempore, & loco; emendat enim moram; periculum oblatae pecuniæ transfert in Creditorem, saltem per exceptionem doli mali in contractibus stricti juris; in bonæ fidei, ipso jure. L. *qui decem* 72. ff. de solut. L. *Interdum*. 73. in fin. ff. de verb. oblig. in ultima voluntate debita pecunia ratione implenda conditionis semel oblata, indistinctè non est iterum offerenda; habetur enim conditio ibi pro impleta, quando stat per eum, in cujus persona implenda, quo minus impleatur. L. *jure civili*. 24. ff. de condit. & demonstr. sed de hoc fatis. V. Zoësum loc. cit.

ARTICULUS IV.

De habilitate contrahentium.

1067 Quæstio 1. est, an quis ex vi status Religiosi reddatur inhabilis ad celebrandos contractus? R. ex vi status Religiosi, ut sic nullum Regularem in particulari, nec etiam Communitatem incapacem reddi ad contractus celebrandos; nam quod oritur ex vi status Religiosi *in genere*, verificari debet de qualibet specie, imò & individuo; hoc autem fallit i. nam Scholastici Societatis Jesu, postquam emisserunt tria vota, tantum simplicia, sunt verè ac propriè Religiosi, non minus, quam aliarum Religionum professi; Deinde Conventus, & Communitates Cisterciensium, sunt communitates verè, ac propriè Religiosæ; at Scholastici Societatis, *etiam in persona sua particulari* retinent dominium rerum suarum temporalium, ut constat ex Constitut. Gregorii XIII. *ascendente Domino* & dictæ Communitates *in communi* pariter habent dominium rerum, & bonarum temporalium, super quibus cum consensu Superiorum validè, ac licitè contrahunt, ut ostendimus l. 2. tit. 1. & constat ex Trid. sess. 25. de Regularibus ibi: *Conceditur omnibus monasteriis, tam virorum, quam mulierum, etiam mendicantium, (exceptis Franciscanis, nempe Capucinis, & Minoribus de observantia) ut deinceps bona immobilia eis possidere liceat.*

li 2

Not.